

Nr 153

Utlåtande i anledning av väckta motioner om viss ändring av bestämmelserna om statsbidrag till yrkesskolor.

(2:a avd.)

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Palm* och *Jansson* (I: 181) och den andra inom andra kammaren av herr *Sköldin m. fl.* (II: 234), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om förslag till sådan ändring av bestämmelserna om statsbidrag till yrkesskolor, att bidrag också utgår för kostnader för förhyrda undervisnings- och administrationslokaler.

Beträffande motiveringen för det motionsvis gjorda yrkandet får utskottet hänvisa till motionen II: 234.

Statsutskottet har i vederbörlig ordning inhämtat yttranden över motionerna från överstyrelsen för yrkesutbildning och statskontoret.

Överstyrelsen för yrkesutbildning har anfört bland annat följande.

Överstyrelsen får framhålla, att det i icke oväsentlig omfattning förekommer att kommuner hyr lokaler för yrkesundervisning. Ofta är det emellertid då fråga om en övergångsåtgärd i avvaktan på att byggnader för ändamålet skall kunna uppföras, och det torde sällan om ens någonsin vid skolor med heltidskurser vara tänkt såsom en bestående anordning.

Motionärerna har påpekat, att det utgått statsbidrag till hyreskostnader för undervisningslokaler vid det obligatoriska skolväsendet. Det torde emellertid böra erinras om att detta statsbidrag nyligen avlöstes vid omläggningen av statsbidragsgivningen till primärkommunens driftutgifter. Statsbidragen till yrkesskolväsendet berördes icke i detta sammanhang, närmast beroende på, att bidragsgrunderna redan omlagts efter schematisk beräkning vad gäller bidragen till lärarlöner såväl som till övriga kostnader.

Överstyrelsen är i princip ense med motionärerna om att det i och för sig kunde anses skäligt med bidrag i någon form till hyreskostnader för lokaler. Överstyrelsen är emellertid av skilda skäl betänksam inför tanken att införa ytterligare en bidragsform. Denna betänksamhet hänför sig bl. a. till de administrativa problem, som skulle följa härmed. Redan nu är överstyrelsens personalresurser alltför små i förhållande till arbetsuppgifternas omfattning. Därtill kommer, att införandet av en ny bidragsform skulle innebära ett avsteg från den väg som beträtts genom införandet på hela skolväsendets område av schematiska beräkningsgrunder med så få driftbidrag som möjligt. En utväg, som måhända kunde övervägas för att indirekt ge visst bidrag till kommunernas utlägg för lokalhyror och som ligger i linje med tankegången vid utformningen av schematiska bidrags-

former, vore att något öka bidragsprocenten till lärarlöner för heltidskurser — nu 78 procent — eller öka bidragen till övriga kostnader vid heltidskurser. Även bidragen till deltidskurser borde i så fall ökas. Emellertid synes frågan enligt överstyrelsens mening vara av den naturen, att den kräver närmare utredning, innan ställning för den ena eller andra lösningen tages.

Statskontoret har anfört bland annat följande.

Det i motionerna framförda förslaget innebär icke blott ett principiellt avsteg från de riktlinjer för en förenklad statsbidragsgivning, som lågo till grund för 1957 års riksdags beslut. Erinras må i detta sammanhang, att statsbidrag till uppförande av permanenta och provisoriska skollokaler på yrkesskolväsendets område i huvudsak utgår efter samma grunder som inom det allmänna skolväsendet. Genomföres det i motionerna framlagda förslaget, skulle med fog kunna hävdas att hyresbidraget bör återinföras inom det obligatoriska skolväsendet.

Under hänvisning till det anförda får statskontoret föreslå, att förevarande motioner ej föranleda någon riksdagens åtgärd.

Utskottet. Statsbidraget till kostnader för förhyrande av undervisningslokaler för folkskoleväsendet (hyresbidrag) ingick bland de statsbidrag som avlöstes vid övergången den 1 juli 1958 till en förenklad statsbidragsgivning avseende driftbidragen till kommunerna enligt 1957 års riksdagsbeslut. Tillkomsten av en ny bidragsform skulle såsom överstyrelsen för yrkesutbildning framhållit innebära ett avsteg från den väg, som beträffs genom införandet på hela skolväsendets område av schematiska beräkningsgrunder med så få driftbidrag som möjligt. Statskontoret har för sin del understrukit, att därest det i motionerna framlagda förslaget skulle genomföras kunde med fog hävdas att hyresbidraget borde återinföras inom hela det obligatoriska skolväsendet. Utskottet hyser liksom överstyrelsen och statskontoret stor tvekan inför ett avsteg från de riktlinjer som låg till grund för ovannämnda riksdagsbeslut. Utskottet är icke heller berett att förorda att den av överstyrelsen antydda utvägen med ökning av bidragsprocenten till lärarlöner för heltidskurs eller bidragen till övriga kostnader vid dessa kurser ävensom ökning av bidragen till deltidskurser skulle i anledning av de föreliggande motionerna göras till föremål för utredning.

På grund av vad sålunda anförts avstyrker utskottet bifall till det motionsvis gjorda yrkandet.

Utskottet hemställer förty,

att motionerna I: 181 och II: 234 icke må till någon riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 1 november 1960

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND

Närvarande: se under utlåtandet nr 152.